

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suaui Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt VIII. Vtrùm Concilium reformauerit, an deformauerit Ordinem
Ecclesiasticum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

penetrauerat in Galliam; quin etiam necesse fuit flammis eos riuos absumere qui irrepserant in Hispaniam. At Concilium Iris illa visa est, quæ tanto diluuiio finem posuit. Obseruetur, an hæc noua secta eadem postea incrementa iactare possit; an potius contra impetum geminæ validissimæque potentia, sensus & utilitatis, illi militantium, viri natalibus, doctrinâ, dignitate præstantes quotidie eius castra deserant? Et quamquam inter iacturas victoriam aliquam interserat, manus, non mentis victoria est, à militibus, non à prædicantibus reportata. Ceterum quemadmodum ante Concilium populi errore occupati capitis famæque periculo ad nouæ doctrinæ sectas confluebant, ita nunc innumeri panè Catholici, per eadem discrimina veterem Fidem seruant inter hæreticorum Principum minas & supplicia. At præ memoratis Catholicis ne millesimum quemque reperiemus, qui per eadem pericula & incommoda hæresi adhæreat sub Principibus eam insectantibus. Atque ut inter Catholicos ex eo ad hoc tempus tot viri sanctitate doctrinæque spectatissimi florere; ita hæresis ex aduerso ne vnum quidem è primis numerare habet, nec multos ex alteris & hi, si qui sint, lectionis eruditionique laude magis excellent, quàm scientiæ ingeniique præstantia; præterquam quòd eorum præcipui, in Antiquitatis studio ab euidentiâ compulsi, in potioribus articulis ab suis hæresiarchis discreparunt, ut Hugo Grotius, & Gerardus Vossius, quos non Catholicos verius quàm Calvinianos appellaueris.

C A P V T VIII.

*Virum Concilium reformauerit, an deformauerit
Ordinem Ecclesiasticum.*

A It secundo loco Suavis, à Tridentino Concilio Principes expectasse, ut Ordo Ecclesiasticus in formam digniorem redigeretur; sed contra ab illo effectum, ut euenerit eiusdem deformatio supra omnem priorem ætatem, ex quo nomen Christianum exortum est. Equidem, quidquid esset in
me,

me, alicui libenter dederim, quitam præcipuam assumptionem, hoc inuolutam mendacio, veram efficeret. Ea est, ex quo viuit Christianum nomen, numquam in Ecclesiasticis maiorem morum deformitatem fuisse, quam post Concilium; adeoque maiorem eam quam hodie cernimus, & quæ cuiumque nationum ætatumque perito erit quidem dolori, non autem admirationi, præterquam ex paruitate. Tunc enim uerò detraheretur obtentus hæreticis, quod antiquam Fidem abiecerint, eius Custodum licentiã commoti. Tunc euanescerent ea omnia Suauis molimina, quibus conatur ostendere, distinctos Ecclesiasticorum mores, fuisse nitratum puluerem, cuius vi Lutheri scintillæ in subitum incendium crepuere. At perdolet, quoniam illud negare cogar, quod peruellem posse concedere.

Verum quidem est, deformitatem Concilio antecedentem, maiorem in ordine Ecclesiastico non fuisse, quam proportionem in profano, ut posterius ostendemus; neque causam præbuisse ad hæresim excitandam, sed colorem & adminiculum ad sustinendam. De reliquo, quicumque aspectum circumuerterit ad antea acta & præsentia, intuebitur & admirabitur immensam morum correctionem à Concilio adhibitam in tam ampla terrarum Orbis parte, quæ Catholicorum vniuersitatem complectitur; ac præcipuè in præclarissimam illius classem, quæ ipsius magis subiacebat legibus, magisque eius curæ erat commissa, hoc est in Clero. Conferatur vtriusque temporis sacramentorum dignitas, sacrificiorum frequentia, assiduitas chori, Ecclesiastici ritus obseruatio, cultus ac celebritas in templis, moderatio in cultu corporis, in agendo, in viuendo licentiæ compressio, parsimonia immunitatum, firmitas in commissis Ecclesiis residendi, ætas, doctrina, in iis requisitæ qui ad hunc Sacrum ordinem adscribuntur, & qui per gradus ascendunt, ac denique pietas quæ inde in reliquum populum est diffusa; & opus erit omnino confiteri, à nullo unquam hominum conuentu post Orbem conditum, tantum ad homines probitatis incrementum prouenisse. Neque hoc ceu chymicum fuit alexi-

alexipharmacum, quod initio restituere sanitatem viderur, sed ægrum citò in suo languore destituit: fuit potius ceu vitæ arbor, quæ spiritum in Ecclesia renouauit firmiter in pristinam iuuentutem. Centum ferè anni sunt ex quo Concilium est absolutum; & tamen eius vis sanandi roborandique eadem viget, eiusque leges in dies magis salutare atque opportunas experientia demonstrat.

2 Verùm si boni mensuram petere volumus ab eo quod præstari par esset (quod infinitæ Diuinitati debetur, quodque hinc æternæ beatitatis, inde æternæ miseriæ respectus exigeret) & non potius ab eo quod sperari licet in hac Adami facie, & quod ex eadem per tot annorum millia potuit obtineri: si Rempublicam cogitemus non ex paruo perfectorum numero conflata, sed tot millia hominum complectentem, quot fideles vetus nouusque comprehendit Orbis; perdurat proculdubio deformitas immoderata. Sed hæc Concilij dedecus non est: dedecus est nostri natiui nihili, dedecus nostræ naturæ fragilis, belluisque consimilis, dedecus primi parentis, qui eam contaminauit: est etiam immensi Numinis gloria, cuius infinitæ præstantiæ nulum vnquam exhiberi potest obsequium sine infinito defectu. Ceterà Concilium ab humano genere tantum expressit, vt temerarium fuisset id sperare, nisi spem in Diuina potentia collocando. Quare si rerum pretium non æstimatur numero, sed præstantiâ, plurisque sit parum auri, quàm plurimum æris; licebit fortasse credere, Diuinam prouidentiam maiora cultus ac probitatis in Republica Christiana incrementa traxisse ex Concilio, hæresis Lutheraniæ causâ coacto, per integram pietatis accessionem parti Catholicæ factam, multò ampliorem quàm quod ab hæresi detractum fuerat, ademptis veræ Fidei tot, tam latis, tamque frequentibus Prouinciis. Iactare res præsentis veteribus deteriores, comicorum verba sunt, & vulgi querelæ: nec Suauem tam expertem eruditionis arbitror, qui hoc crederet. Quod autem attinet ad præsentia: per omnes orbis plagas discurrat animus, reperire num queat tantam ho-

c
minum

minum multitudinem sanctitate, ingenio, doctrinâ excellentium, in quibus tanta morum honestas, tantus Diuinitatis cultus, tanta proximis iuuandi cura, tanta sensuum coercitio, tantum studium æternitatis emineat, quantum in pluribus centenis millibus Ecclesiasticorum, qui ex utroque sexu peculiarem Romano Pontifici subiectionem profitentur.

CAPVT IX.

Num euentus Concilij spem sefellerit Episcoporum, de auctoritate pristina recuperanda.

VEniamus ad Episcoporum spem, qui, ut autumat Suauis, primæuam se auctoritatem ope Concilij recuperaturos confidebant, & arctiori quàm vnquam seruituti se adiectos experti sunt. Equidem quod ad primum attinet, nescio quasnam spes & quæ desideria nonnulli Episcoporum animo fouerint: illud compertum habeo, in quouis ordine capitum frequentis, quantumuis sacrosancto ac sublimi, interdum se inferere ignorantiam, ac multos variare animorum motus; atque hinc ait moralis Philosophus, *esse etiam vulgus Regum*. Iam verò ignorantia proprium est cum vehementi affectione coniuncta, quaecumque superiorem potestatem auersari, quamquam sæpè ad proprium præsidium sponte constitutam ab iis ipsis communi consensu, quam postea peculiari odio singuli prosequuntur. Id autem ideò contingit, quòd deliberationes communes intentis multorum millium oculis considerantur; at peculiare singulorum affectiones commouentur interdum ex vnico negligentique contuitu. Verum, vt res habuerit, duo sunt in hoc extra dubium.

Primum est, Episcoporum ordinem numquam extitisse ad eò magnificentum ac potentem, quemadmodum postquam Romanus Pontifex plenam super eum iurisdictionem exercuit. Antiquissimâ tempestate videbantur quidem Episcopi minis subiecti quàm in præsentia, si ad Pontificem referuntur; si verò ad ceteros, non ad eam quâ nunc eminent auctoritatem asurgebant.